

Na XII sednici od 24.06.2010. Nastavno – naučnog veća Fakulteta za primenjenu ekologiju - Futura Univerziteta Singidunum u Beogradu određeni smo u komisiju za pisanje izveštaja o urađenom diplomskom – master radu kandidatkinje **Savić Milice**, diplomiranog geografa zaštite životne sredine pod naslovom “**Lokalni ekološki akcioni plan gradske opštine Zvezdara**”.

Na osnovu uvida u priloženi diplomski - master rad i konsultacija članova komisije podnosimo sledeći:

IZVEŠTAJ O ZAVRŠENOM DIPLOMSKOM - MASTER RADU

Diplomski – master rad kandidatkinje **Savić Milice**, pod naslovom “**Lokalni ekološki akcioni plan gradske opštine Zvezdara**”, napisan je na 57 strana, podeljen u 9 poglavlja, sadrži 8 tabela i 5 slika. Spisak literature obuhvata 29 referenci.

ISTRAŽIVAČKI PRISTUP I CILJ RADA

Životna sredina se odnosi na skup prirodnih i stvorenih vrednosti čiji složeni međusobni odnosi čine okruženje, odnosno prostor i uslove za život, dok pojam zaštite životne sredine obuhvata sve aktivnosti koje su podobne za sprečavanje uticaja koji mogu oštetiti životnu sredinu, potpuno uklanjanje već nastalih šteta ili njihovo ublažavanje na prihvatljivu meru. Održivi razvoj je definisan kao integralni ekonomski, tehnološki, socijalni i kulturni razvoj usklađen sa potrebama zaštite i unapređivanja životne sredine i koji omogućava sadašnjim i budućim generacijama zadovoljenje njihovih potreba i poboljšanje kvaliteta života. U tom smislu, održivi razvoj je neraskidivo vezan sa konceptom zaštite životne sredine.

Zaštitu, očuvanje i unapređenje životne sredine kao i sve njene relevantne odrednice treba uzeti u obzir prilikom planiranja privrednog i svakog drugog razvoja gradske opštine Zvezdara. Potrebno je prilikom planiranja razvoja očuvati razvojni potencijal opštine, a to je moguće samo na način da se životna sredina koristi planirano i racionalno, kao i da se na području gradske opštine Zvezdara osiguraju kvalitetni uslovi života i privrednog razvoja

PREDMET RADA

Predmet rada je Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP), koji je u isto vreme i proces i dokument. To je proces u kome se kroz aktivan rad velikog broja učesnika stvara dokument na osnovu kojeg se u kasnijim fazama vrši realizacija pojedinih aktivnosti vezanih za zaštitu životne sredine na lokalnom nivou. LEAP podrazumeva viziju jedne lokalne zajednice o njenoj održivosti iz oblasti životne sredine. Kvalitetan i sveobuhvatan LEAP zbog toga može značajno da pomogne donosiocima odluka na lokalnom nivou u fokusiranju aktivnosti i napora ka onim oblastima koje imaju najveći potencijalni uticaj na lokalnu zajednicu, kao i na one aktivnosti čijim je sprovođenjem moguće ostvariti veći uticaj na poboljšanje postojećeg stanja.

Fokus datog predmeta je gradska opština Zvezdara, koja traži put u poboljšanju kvaliteta života za svoje građane. Najbolje rešenje za prikaz svih problema i njihovo rešavanje, opština je prepoznala u izradi Strategije razvoja gradske opštine Zvezdara. Međutim, Strategija kao dokument sagledava globalne probleme opštine i kroz oblasti infrastrukture, društvenih delatnosti, ekonomskog razvoja i zaštite životne sredine pronalazi načine za njihovo rešenje. Kao jedan od najvećih problema prepoznato je nepostojanje akcionih planova za sve navedene oblasti. Konkretno, za oblast zaštite životne sredine, izradom LEAP-a urađena je detaljna analiza stanja životne sredine, prepoznati su svi problemi, ali i kako da se kroz projektne ideje i akcione planove za određene oblasti pristupi njihovom rešavanju.

METODOLOGIJA

Metodologija koja je korišćena u izradi LEAP-a opštine Zvezdara bazira se na principu postupnosti u radu, prvi je razvio Institut u Vermontu (SAD), u skladu sa međunarodnim organizacija teritorijalne uprave za izradu akcionih planova. To je najčešće primenjivana metoda u poslednjih deset godina. Primena ove metodologije u izradi LEAP-a ima za cilj da obezbedi finalni dokument sa kojim opština Zvezdara može dalje da unapredi proces zaštite životne sredine, ali sa ovim dokumentom može se direktno konkurisati za sredstva u okviru programa međunarodne saradnje i pomoći u ovoj oblasti.

PRIKAZ RADA

U radu je sagledano ukupno stanje životne sredine na datom području ključne ekološke indikatore (vazduh, voda, buka, otpad...).

Rešenja problema tražena su u dva koraka:

- prvi su strateški pravci aktivnosti i nosioci realizacije po osnovu već utvrđenih nadležnosti
- drugi su akcioni planovi za unapređenje svake od ovih aktivnosti i naravno aspekti odgovornosti i podizanja ukupne ekološke svesti.

SADRŽAJ RADA

UVOD.....	1
1. METODOLOGIJA IZRADE.....	3
1.1. Predmet rada	3
1.2. Cilj i zadaci rada	4
1.3. Metode rada	6
1.3.1. Metodologija izrade rada	6
1.3.2. Metodologija izrade LEAP-a	6
2. OPŠTI USLOVI.....	11
2.1. Položaj i veličina opštine	11
2.2. Prirodni činioci.....	12
2.2.1. Klima.....	12
2.2.2. Geologija i reljef	12
2.2.3. Zelene površine i biljni svet.....	13
2.2.3.1. Zvezdarska šuma.....	13
2.2.3.2. Baba Velkina šuma	14

2.3. Stanovništvo i demografske karakteristike	16
2.4. Naselja i urbanizam.....	16
2.5. Društvene delatnosti i privreda	18
3. STANJE ŽIVOTNE SREDINE – OSNOVNI PROBLEMI	21
3.1. Vazduh	21
3.2. Vode.....	23
3.2.1. Voda za piće.....	24
3.2.2. Ispuštanje otpadnih voda.....	25
3.2.3. Izvori i vodotokovi.....	27
3.2.3.1. Bulbuderski potok.....	27
3.2.3.2. Mokroluški potok.....	28
3.2.3.3. Mirijeovski potok.....	29
3.3. Otpad.....	29
3.4. Buka	31
4. STRATEGIJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	33
4.1. Prikaz stanja	33
4.2. Zakonodavni okvir i nadležnosti.....	34
4.2.1. Raspodela nadležnosti između grada i opštine.....	34
4.2.2. Komunalna preduzeća koja deluju na teritoriji opštine.....	37
5.2.2.1. Beograd vode	38
5.2.2.2. Vodovod i kanalizacija.....	38
5.2.2.3. Zelenilo Beograd.....	39
5.2.2.3. Gradska čistoća	40
4.3. Aktivnosti u cilju poboljšanja stanja životne sredine.....	40
5. PROJEKTI I AKCIONI PLANOVI	45
5.1. Prioritetni projekti	45
5.2. Akcioni plan za vazduh.....	48
5.3. Akcioni plan za vode	49
5.4. Akcioni plan za otpad	50
5.5. Akcioni plan za zelene površine	51
5.6. Akcioni plan za podizanje ekološke svesti	52
ZAKLJUČAK	53
REZIME.....	55
LITERATURA	56

SPISAK TABELA:

Tabela 1 – Broj stanovnika po nacionalnoj pripadnosti 16

Tabela 2 – Zagađujuće materije poreklom iz saobraćaja 23

SWOT analiza 33

Akcioni plan za vazduh 47

Akcioni plan za vode 48

Akcioni plan za otpad 49

Akcioni plan za zelene površine 50

Akcioni plan za podizanje ekološke svesti građana 51

SPISAK SLIKA:

Slika 1 – Granice opštine Zvezdara 11

Slika 2 – Park Ćirila i Metodija 13

Slika 3 – Opservatorija u park šumi Zvezdara 14

Slika 4 – Baba Velkina Suma

Slika 5 – Panorama Zvezdare

REZULTAT RADA

Ovim radom potvrđuje se teza da je LEAP specifičan proces koji ima svoju zvaničnu metodologiju, ali da u okviru njega svaka lokalna zajednica, pa i opština Zvezdara, može da razvija model koji je usklađen sa njenim specifičnim potrebama i mogućnostima. Strategija održivog razvoja opštine Zvezdara pružila je potporu izradi LEAP-a. U okviru same strategije kao prioritet postoji izrada akcionih planova iz svih oblasti koje su obrađene. Pored toga postoje i drugi projekti koji su obrađeni u strategiji, tako da će se neki ciljevi, koji bi trebalo da budu u okviru LEAP-a, biti implementirani i pre njegovog usvajanja.

ZAKLJUČAK

Kandidatkinja Savić Milica je položila sve ispite predviđene programom master studija na Fakultetu za primenjenu ekologiju Futura i izradila diplomski - master rad na temu **“Lokalni ekološki akcioni plan gradske opštine Zvezdara”**. Predloženi diplomski - master rad se oslanjao na standardizovanu izradu LEAP-a, koji obezbeđuje strateški pristup rešavanju ekoloških problema i izazova gradske opštine Zvezdara, sa jasnim ciljem da se status unapredi. Sa aspekta zaštite životne sredine, kandidat je istakao esencijalnu potrebu da se sagleda celokupna situacija u oblasti životne sredine i da se odrede prioritetne oblasti aktivnosti sa najvećim uticajem na teritoriji gradske opštine kao što je Zvezdara.

Predlažemo Nastavno-naučnom veću Fakulteta za primenjenu ekologiju - Futura da prihvati i odobri javnu odbranu diplomskog – master rada **“Lokalni ekološki akcioni plan gradske opštine Zvezdara”**.

U Beogradu, 30.06.2010.

Članovi komisije:

Prof. dr Jordan Aleksić

Doc. dr Branimir Jovanović

Prof. dr Lidija Amidžić
